

Pracovní list č. 5: POĎME, BRATŘI, DO BETLEMA

Koleda ze sbírky *Kopřivnické písničky* Leopolda Víchy

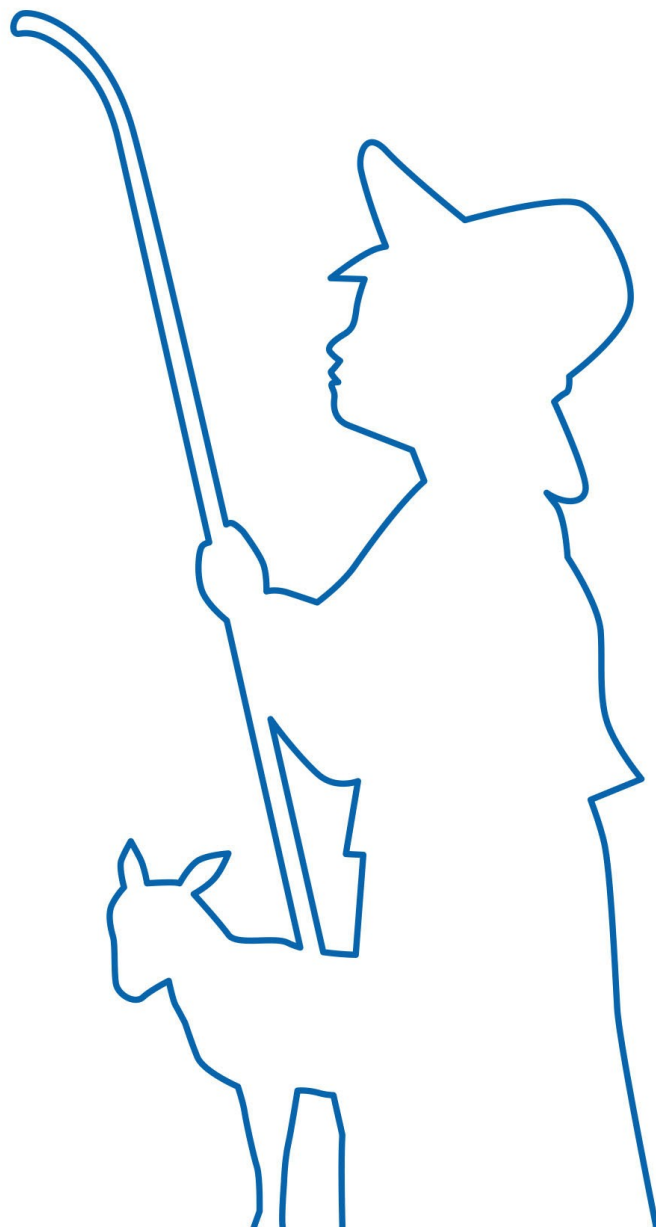
C F

1. Poď - me, bra - tři, do Be - tle - ma, do Be - tle - ma,
po - ro - di - la pa - cho - lat - ko, pa - cho - lat - ko,

C F

je tam jed - na kra - sna pan - na, kra - sna pan - na,
to pře - roz - ko - šne dě - ťat - ko, to dě - ťat - ko.

1. Poďme, bratři, [: do Betlema, :]
je tam jedna [: krasna panna. :]
Porodila [: pacholatko, :]
to přerozkošne děťatko, to děťatko.
2. Vitej, vitej, [: mile dítě, :]
my pastyři [: vitamy tě. :]
O, diťatko, [: jak se mivaš, :]
copak v tymto [: chlevě dělaš? :]
3. Darmo, darmo, [: milý pane, :]
odslužit se [: něni možné. :]
By měl tisíc [: srdcí v sobě, :]
odslužit se [: něni možné. :]
4. Vitej, vitej, [: nač si přišlo? :]
Nám všem spaseni doněslo, nám doněslo,
dyž sme byli [: opuštěni :]
a od Evy [: zavrženi. :]
5. A ty, Janku, [: co to robiš, :]
že ty koze [: dluho dojiš. :]
Něch ty koze [: rači stati, :]
di děťatko [: kolebati. :]

I. Porozumění textu

1. **Přečti si potichu text písně.** Najdi v něm výrazy, kterým:
  - chybí diakritické znaménko nebo se liší od své spisovné varianty písmenem či tvarem. Podtrhni je modře.
  - vůbec nerozumíš. Podtrhni je červeně.
2. **Ve dvojicích se pokuste vysvětlit, co mohou neznámá slova znamenat.** Poté je přeložte do současné češtiny.
3. **Přečti text nahlas.** Dbej na krátkou výslovnost.
4. **Písmenkový mixér.** Poskládej z písmen nářeční výrazy. Slova budou ve stejném tvaru jako v textu písně.

1. ULHOD .....
2. UŤIŽLSOD .....
3. IRČA .....
4. MODRA .....
5. TAPOCHLAKO .....
6. NEŽAZVRI .....
7. APSINSE .....

II. Porozumění obsahu

1. Jaké jsou hlavní postavy písně?
2. Kam se chtějí vydat a proč?
3. Kdo je „krasna panna“, o které se v písni zpívá?
4. Jaké poselství přináší podle koledy děťátko?
5. O které Evě se v textu hovoří?

Metodické tipy pro učitele na nácvik koledy *Pod'me, bratři, do Betlema*

1. Žáci ve dvojicích vytleskají pravidelně rytmus koledy. Následně jim pustte nahrávku cimbálové muziky s její zvrtkovou variantou. Dle svých dovedností se žáci mohou pokusit tečkovaný rytmus zopakovat.

2. Rozdělte žáky do 5 skupin a každé skupině přiřadte jednu sloku písně. Žáci si ve skupinách připraví rytmickou recitaci textu dané sloky bez melodie a budou se při ní snažit o krátkou výslovnost. Mohou ji doplnit rytmickou hrou na tělo.

3. Žáci se věnují porozumění textu koledy. V pracovním listu plní úkoly ke slovní zásobě, kterou neznají, a diskutují o významu písně.

4. Po částech naučte žáky melodii. Poté si společně zazpívejte celou koledu.

5. Společně sestavte hudební aranžmá celé písně:

- Pomocí perkusních nástrojů vytvoří žáci jednoduchý rytmický doprovod.
- Podle svých dovedností žáci zahrají a doprovodí píseň na melodické nástroje.
- Žáci vyberou sloky, které by mohli zpívat a) sólisté, b) skupina chlapců. Všichni pak mohou při jejich přednesu zpívat slova v repetici jako ozvěnu.
- Motivujte žáky, aby k melodii vytvořili jednoduchý 2. hlas (např. formou ostinátní figury). Inspiraci vícehlasé úpravy této koledy naleznete rovněž v tištěném zpěvníku *Přiběželi do Betlema pastyře. Regionální koledy a žertovné písně ze sbírek Kopřivnické písničky Leopolda Víchý a Emila Hanzelky*.

6. Žáci si poslechnou nahrávku doprovodu v podání cimbálové muziky. Pokusí se identifikovat melodii, která tvoří předeheru, mezihru i dohru. Poté si celou píseň s cimbálovou muzikou zazpívají.

7. Rozdělte žáky do skupin po 5-6. Jeden žák bude vypravěč, který současným jazykem zprostředkuje příběh písně. Ostatní budou příběh písně pantomimicky předvádět.

SLOVNÍČEK NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A SLOVNÍCH SPOJENÍ

NÁŘEČNÍ VÝRAZ	SOUČASNÝ VÝZNAM
pacholatko	děťátko
Jak se mivaš?	Jak se máš?
darmo	špatně
odslužit se	vykoupit se
Nač si přišlo?	Proč jsi přišlo?
spaseni	vykoupení
od Evy zavržení	odkaz na prvotní hřích v Bibli, kdy byli lidé vyhnáni z Ráje

dluho	dlouho
Co to robíš?	Co to děláš?
rači	radši
di	jdi

Řešení cvičení 1.4, PL: 1. dluho, 2. odslužit, 3. rači, 4. darmo, 5. pacholatko, 6. zavržení, 7. spasení.